

PRZYJACIEL SZKOŁY

DWUTYGODNIK
NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

WYDAWCA I REDAKTOR
LEONARD BORKOWSKI

ROCZNIK II

Biblioteka Jagiellońska

1002388221

P O Z N A Ñ

1 9 2 3

26

101838

II

ARTYKUŁY

J. Baran: Wpływ Kopernika na rozwój umysłowy ludów Europy (5/6)	65
J. Ciembroniewicz: Karność w szkole (13)	257
B. Dąbrowski: Nauczyciel w życiu społecznym (1/2)	5
J. Dąbrowski: System siedmioklasowej szkoły powszechnej (10)	145
D. M.: W sprawie dzieci optantów (10)	160
J. Gażyńska: Dziecko wiejskie. Czystość i oszczędność. Z Podlasia (13), (14)	264, 293
Geisler: Karność obywatelska (15)	328
Ed. Groele: W rocznicę Komisji Edukacji Narodowej (15), (16)	313, 337
Dr. A. Kłesk: Psychika rysunku dziecka (1/2)	8
— Zmęczenie dzieci podczas nauki (3/4)	41
— Umysłowość dziecka (7/8)	101
— Nie psujmy dzieci (9)	138
— Małoletni geniusze (10)	161
— Pedagogia (13)	261
— Higiena szkolna a nauczyciel (14)	284
— Psychopata (15)	325
— Kilka uwag pedagogiczno-lekarskich (18)	388
Starszy Kolega: W jaki sposób powinien młody nauczyciel pracować nad sobą? (7/8)	97
S. Amata Kossowska: O samodzielności w nauczaniu (18)	381
Dr. J. Magiera: O naukę moralności (14)	281
Dr. Mgr.: Jak uczyć obcego języka żywego (7/8)	103
Dr. F. Majchrowicz: Instrukcja wychowawcza kasztelana Ewarysta Andrzeja Kuropatnickiego dla syna Józefa Xawerego, udającego się na naukę do Kolegium Rzeszowskiego Scholarum Piarum roku 1776 (19/20)	403
W. Osterloff: Na alarm (1/2)	18
— Duch Komisji Edukacji Narodowej (3/4), (9), (11)	25, 134, 206
St. Pawłowski: Geografia jako przedmiot ogólnego wykształcenia (3/4)	39
F. Przyjemski: Sprawa wychowania i kształcenia obywatelskiego w naszych szkołach (9), (11), (12)	121, 197, 242
St. Ryszkowska: Wypisy nauczyciela (12)	249
Dr. med. Szulczewski: Dziecko a góry (17)	366
S. Szumowski: Tragiczny koniec polskiej wyprawy naukowej do Brazylii (14)	290
St. Świdwiński: Szkoła rycerska (3/4), (5/6)	30, 68
— Na pięciolecie budowy Państwa u podstaw (9), (10), (11), (12)	128, 152, 185, 231
W. Turowski: Ideologia pracy nauczycielskiej (1/2)	2
— Podręcznik w szkole nowoczesnej (14)	287
Dr. St. Tyńc: Kilka myśli z zakresu nauki języka polskiego (15), (17)	321, 361
— Powołanie i godność nauczyciela polskiego (16)	348
Dr. M. Ziemiński: Podarunki w szkole (7/8)	89
F. Zych: Stanisław Konarski: (12)	218
* * *: O potrzebie rozwijania w dzieciach umiłowania prawdy i poszanowania cudzej własności (9)	138
* * *: Przyczyny i skutki (10)	163
* * *: Z pism Stanisława Konarskiego (12)	229

PRAKTYKA NAUCZYCIELSKA.

Fr. Arnoldowa: Ruchomy alfabet na usługach nauki czytania (18)	390
J. Ciembroniewicz: W sprawie „Wzorów nauki w klasie pierwszej” (1/2)	9
M. Dybiżbańska: O metodzie czytania ustępów prozaicznych (3/4)	42
J. Gażyńska: Materiały do pogadanek: Milicjant (1/2)	13
— Rośliny na ulicach miasta (3/4)	46
— Przedwiośnie a wiosna (7/8)	108
J. Nowicki: Szkolna nauka pływania w Poznaniu (7/8)	110
H. Ryszkowska: Kalendarz historyczny (1/2)	12
— Słów kilka o ankietach (7/8)	104
— Uwagi w sprawie nauki robót ręcznych (17)	371
Schornak: Krótka przemowa z deklamacjami (3/4)	48
P. St.: <u>Nauka śpiewu w szkole powszechnej</u> (10), (11)	165, 211
F. W.: Uwagi w sprawie nauki robót ręcznych (17)	369
St. Wiacek: Kilka uwag w sprawie robót ręcznych (14)	298

LEKCJE:

Boratyńska: Pojęcie liczb ujemnych (5/6)	76
E. Groele: Próba rozbioru literackiego w szkole powszechnej. Stepy akermiańskie (19/20)	411
Ka: Temat z pisowni: „Sz, ś, si — cz, ć, ci.” (15)	331
A. Krantz: Mnożenie i dzielenie przez 4 (19/20)	416
St. Nowaczyk: Cyfry od 1—5 (14)	296
St. Stypa: Obliczenie powierzchni koła (10)	168
A. Urbańska: Przejście od ułamków zwykłych do dziesiętnych (9)	140
— Temat z pisowni: „Sz, ś, si — cz, ć, ci.” (13)	267
F. Zaskurski: Powietrze (10), (11)	166, 213

JĘZYK OJCZYSTY.

Biliński: „Błądzy językowe” (1/2), (3/4)	16, 51
A. A. Kryński: Utworzenie się języka literackiego (1/2), (3/4)	14, 49
Polska Akademia Umiejętności do miłośników języka polskiego (15), (17)	333, 373
Polski — polskie (10)	170
H. Ułaszyn: Jakie jest znaczenie wyrazu „uczelnia” dziś i dawniej? (13)	268
— Jednostka — jedność, dziesiątek — dziesiątka (14)	299
R. Zawiliński: Dykjonarz polski — słowo wstępne (7/8)	112
— Przykłady z „Dykjonarza polskiego” (10)	171

SPRAWY SZKOLNE ZAGRANICĄ.

Anglia: Nauczyciele bez zajęcia (10) 172. — Co czytają mali Anglicy? (17) 375.	
Brazylja: List z Brazylii (3/4) 63.	
Bułgaria: Tydzień obowiązkowej pracy w szkołach (13) 269.	
Francja: Obozy wakacyjne (12) 251. — Turystyka w szkole (12) 251.	
— Praca rolna (13) 270. — Rola lalki w szkole francuskiej (17) 374. — Higieniczne sumienie (17) 374.	
Guatemala: Ogrody dziecięce (14) 302.	
Mezopotamja: W sprawie nauczania Arabów (14) 302.	
Rosja: Upadek szkolnictwa (14) 301.	
Stany Zjednoczone: Badanie dzieci i nadzór lekarski (10) 172 — Nauka o rzeczach (10) 172. — Ile kosztuje brak wiedzy? (14) 301.	
Szwajcaria: Zwiedzanie fabryk przez uczniów (13) 270.	
Włochy: Szkoła elementarna i faszyści (10) 172. — Żywe pomniki (12) 251. — Łacina w seminarjach nauczycielskich (14) 301.	

PIŚMIENICTWO WSPÓŁCZESNE.

St. Świdwiński: Pokłosie wydawnictw ku czci Komisji Edukacji Narodowej (18), (19/20)	393, 418
Dr. J. Magiera: Myśli o wychowaniu (3/4), (5/6), (7/8), (13), (14), (15)	54, 83, 114, 272, 306, 335
Przegląd czasopism (14)	302
Nadesłane książki (18)	400

Oceny książek.

Andersen: Baśnie i powiastki (13)	272.	Biblioteka filozoficzna (13)	271.
St. Bryła: Ameryka (5/6)	80.	J. Ciembroniewicz: Mistrz Twardowski (9)	141.
T. Czapczyński: Metodyczny rozbiór powieści „Ogniem i Mieczem“			
H. Sienkiewicza (1/2)	16.	J. Dewey: Szkoła i dziecko (17)	375.
K. Drzewiecki: Zarys metodyki języka polskiego (3/4)	52.	B. Dyakowski: Historia naturalna (18)	399.
J. Gebethnerówna, A. Filipowicz i J. Majkowski: Gimnastyka metodyczna dla szkół (7/8)	113.	A. Gorzycka-Wieleżyńska: Szkoła pracy samorozwojowej (5/6)	80.
Hoene-Wroński: Filozofia pedagogii (5/6)	79.	W. James: Pogadanki psychologiczne (3/4)	53.
E. Jeleńska: Jubileusz i inne nowele (9)	141.	Dr. J. Joteyko: Poziom inteligencji uczniów gimnazjum niższego (5/6)	79.
Dr. W. Kalinowski: Krótka historia św. wraz z katechizmem (13)	271.	Dr. K. Konarski: O uczeniu żołnierza (13)	271.
Wł. Konopczyński: Od Sobieskiego do Kościuszki (3/4)	52.	Wł. Konopczyński: Stanisław Konarski — Wybór pism politycznych (12)	230.
Dr. St. Kopeczyński: Szkice higieniczno-wychowawcze II (7/8)	114.	J. Korczak: Król Maciuś pierwszy (5/6)	80.
St. Kot: Reforma szkolna Stanisława Konarskiego (12)	230.	A. Krantz: Rachunki dla szkół powszechnych (18)	398.
A. A. Kryński: Jak nie należy mówić i pisać po polsku (3/4)	52.	Księgarnia Św. Wojciecha: Książki dla dzieci i młodzieży (1/2)	17.
Wł. Kucharski: W sto pięćdziesiątą rocznicę utworzenia Komisji Edukacji Narodowej i śmierci ks. Stanisława Konarskiego (14)	305.	Dr. St. Lam: Polska literatura współczesna (15)	335.
Ledoux: 50 lekcji przygotowawczych z nauk przyrodniczych (13)	272.	Dr. M. Librachowa: Rozumowanie dzieci (5/6)	79.
Z. Łempicki: Renesans — oświecenie — romantyzm (10)	174.	Dr. F. Majchrowicz: Wielka reforma szkolna ks. Stanisława Konarskiego i Komisji Edukacji Narodowej (14)	305.
St. Marciszewska-Posadzowa: Gry ruchowe dla małych dzieci (13)	271.	I. Mrozowicka: Kalendarz (5/6)	81.
J. Poprawski: Ustanowienie i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej (10)	173.	Romer, Danysz, Fleszerowa: Atlas krajoznawczy województwa warszawskiego (18)	399.
Sewer: Pierwszy utwór (9)	141.	W. Sikorski: Gry i zabawy ruchowe (17)	375.
J. Siwakowa: Wypisy geograficzne (9)	141.	A. Szelański: Walka o Bałtyk (10)	173.
M. Szykowski: Współczesna literatura polska z wypisami (15)	334.	A. Świętochowski: Czcigodni Polacy. Charaktery (18)	399.
Tablice zabytków przedhistorycznych Wielkopolski (14)	305.	Br. Trentowski: Chowanna (5/6)	79.
W szkole i w domu (5/6)	81.	J. Wasilewski: Seweryn Goszczyński (9)	141.
St. Wegner: Skarby rozumu i serca (10)	174.	(14)	306.
H. Witkowska: Stosunki społeczne w Polsce niepodległej (3/4)	53.	Wydawnictwa szkolne spółki kartograficznej „Atlas“ we Lwowie (3/4)	54, (5/6) 82.

NASZE ECHA.

Czy można zadać uczniom lekcje nieprzerobione w klasie? (1/2)	22
W jaki sposób nawiązali kontakt koledzy między szkołą i rodzicami i jakie były wyniki? (1/2)	22

W jaki sposób powinien młody nauczyciel pracować nad sobą? (3/4), (10), (13), (14), (19/20)	56, 175, 273, 309, 424
Co czyni młody nauczyciel dla dalszego kształcenia się tak pod względem ogólnym, jak i zawodowym? (3/4), (12)	57, 252
Jakie książki z literatury dla młodzieży, znając je z własnej lektury, uważam za godne polecenia dla bibliotek szkolnych? (3/4), (15)	59, 277
W sprawie dzieci optantów (3/4)	60
Czy używać do nauki języka niemieckiego pisma łacińskiego czy niemieckiego? (3/4)	61
Na pytanie koleżanki z „zapadłej wsi” (5/6), (7/8)	84, 116
Czy zaleca się, ażeby mapy wisiały stale w klasie itd.? (5/6)	85
Jaka była pierwsza książka itd.? (7/8), (10), (18), (19/20)	117, 176, 402, 431
Czy mogą uczniowie składać w klasie życzenia imieninowe nauczycielowi? (7/8), (19/20)	117, 430
W jaki sposób lepiej przekonać ludność co do posyłania dzieci do szkoły? (7/8), (17)	118, 379
Jak radzić w szkole z dziećmi upartymi? (7/8)	118
W sprawie dyktanda (7/8)	118
Czy jest wskazane, by nauczyciel, przerobiwszy dział jakiegoś przedmiotu, egzaminował dzieci itd. (7/8), (19/20)	119, 428
W jaki sposób można naukę historii ożywić i uczynić ją poglądową? (9), (13)	142, 275
Pióro czy ołówek? (10), (13)	176, 277
Jak wykorzenić nałóg palenia papierosów u chłopców szkolnych (10)	177
Jak postępowali koledzy, którzy pracowali na wsi, by stać się dla niej „wszystkiem”? (12)	253
Sprawa zakładania i prowadzenia drużyn harcerskich przy szkołach powszechnych (12), (14)	254, 310
Czy człowiek może życzyć sobie nieprzyjemności? (12)	255
Czy w nauce ułamków kłaść główną uwagę na liczenie pamięciowe itd.? (13)	276
W sprawie tematu z pisowni: „Sz, ś, si — cz, ć, ci” (13)	276
Co robić na wsi? (14), (17)	307, 376, 378
O wychowaniu moralnem w szkole (14)	310
Jak mają dzieci siedzieć podczas lekcji itd.? (18)	402
Czy bajki fantastyczne wywierają na dzieci wpływ dodatni, czy ujemny? (19/20)	429

DROBNE WIADOMOŚCI.

Kilka cyfr dotyczących szkolnictwa w Polsce (3/4) 63. Kolokwia wstępne na Instytucie Nauczycielskim w Warszawie (11) 216. Kurs dramatyczny (11) 216. Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa szkół powszechnych w roku 1923 (11) 214. Odezwa w sprawie budowy schroniska nadmorskiego w Pucku (9) 143. Program wyższych kursów nauczycielskich (17) 380. Przemysł domowy (1/2) 24. Wychowanie komunistyczne (5/6) 87. Wyższy kurs nauczycielski w Lublinie (17) 380. Wyższy kurs nauczycielski w Warszawie (17) 380. Zjazd koleżeńcki (11) 216. Zwinięcie Poradni naukowej dla nauczycieli (11) 216.

OD WYDAWNICTWA.

Słowo wstępne (1/2)	1
Od wydawnictwa (5/6), (9), (13), (15), (16), (19/20)	88, 143, 278, 336, 359, 432
Drugi Konkurs „Przyjaciela Szkoły” (12), (15), (19/20)	217, 336, 432
Odpowiedzi informacyjne. — Informacje (3/4), (5/6), (13)	64, 88, 278
Pokwitowanie darów pieniężnych (1/2), (3/4), (5/6), (7/8)	24, 64, 88, 120